

A. Οι κύριες προτάσεις στον πλάγιο λόγο

- i. Οι κύριες προτάσεις κρίσεως μετατρέπονται στον πλάγιο λόγο σε ειδική πρόταση, ειδικό απαρέμφατο, κατηγορηματική μετοχή, ανάλογα με το είδος του ρήματος εξάρτησης.
- ii. Οι κύριες προτάσεις επιθυμίας στον πλάγιο λόγο μετατρέπονται σε τελικό απαρέμφατο.
- iii. Οι ευθείες ερωτηματικές προτάσεις στον πλάγιο λόγο μετατρέπονται σε πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις.
- iv. Ο ρηματικός τύπος στον πλάγιο λόγο διατηρεί τον χρόνο που είχε στον ευθύ λόγο.

Ειδικότερα:

i. Η κύρια πρόταση κρίσεως στον πλάγιο λόγο.

Η κύρια πρόταση κρίσεως στον πλάγιο λόγο μετατρέπεται σε:

1. Ειδική πρόταση,

όταν εξαρτάται από λεκτικά, γνωστικά, αισθητικά, δεικτικά ρήματα και μνήμης, μάθησης.

Οι εγκλίσεις των προτάσεων κρίσεως στον πλάγιο λόγο:

Διατηρείται η οριστική και στον πλάγιο λόγο όταν το ρήμα εξάρτησης είναι αρκτικού χρόνου (π.χ. α).

Τρέπεται σε ευκτική του πλάγιου λόγου η οριστική όταν το ρήμα εξάρτησης είναι ιστορικού χρόνου(π.χ. β).

Οι δυνητικές εγκλίσεις (οριστική και ευκτική) διατηρούνται ανεξάρτητα από τον χρόνο του ρήματος εξάρτησης (π.χ. γ, δ, ε, στ).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΕΥΘΕΟΣ ΛΟΓΟΥ ΣΕ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ.

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ (ΠΡΟΤΑΣΗ ΚΡΙΣΕΩΣ)	ΡΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ	ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ (ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ)
Σωκράτης οὐ νομίζει θεούς. (οριστική)	λέγει → εἶπεν →	α. Οὗτος λέγει ὅτι Σωκράτης οὐ νομίζει θεούς. β. Οὗτος εἶπεν ὅτι Σωκράτης οὐ νομίζοι θεούς.
Σωκράτης οὐκ ἂν ἐνόμισε θεούς. (δυνητική οριστική)	λέγει → εἶπεν →	γ. Οὗτος λέγει ὅτι Σωκράτης οὐκ ἂν ἐνόμισεν θεούς. δ. Οὗτος εἶπεν ὅτι Σωκράτης οὐκ ἂν ἐνόμισεν θεούς.
Σωκράτης οὐκ ἂν νενομικῶς εἶη θεούς. (δυνητική ευκτική)	λέγει → εἶπεν →	ε. Οὗτος λέγει ὅτι Σωκράτης οὐκ ἂν νενομικῶς εἶη θεούς. στ. Οὗτος εἶπεν ὅτι Σωκράτης οὐκ ἂν νενομικῶς εἶη θεούς.

2. Ειδικό απαρέμφατο,

όταν εξαρτάται:

- από ρήματα λεκτικά, δοξαστικά, δηλωτικά, λεκτικά, γνωστικά, αισθητικά, δεικτικά,
- από το ρήμα φημί
- και από τα ρήματα ἐλπίζω, ὄμνυμι, προσδοκῶ, ἐπαγγέλλομαι, ὑπισχνούμαι.

Το ρήμα του ευθέως λόγου μετατρέπεται στον πλάγιο λόγο σε απαρέμφατο ως εξής:

Κάθε ἐγκλίση μετατρέπεται σε απαρέμφατο (π.χ. α-στ).

Η δυνητική ἐγκλίση μετατρέπεται σε δυνητικό απαρέμφατο (π.χ. β, γ, ε, στ).

Ο χρόνος του ρήματος εξάρτησης δεν επηρεάζει το απαρέμφατο.

Ο χρόνος του ρήματος του ευθέος λόγου καθορίζει τον χρόνο του απαρεμφάτου.

Δηλαδή:

Έγκλιση ενεστώτα ή παρατατικού → απαρέμφατο ενεστώτα (π.χ. α, β).

Έγκλιση μέλλοντα → απαρέμφατο μέλλοντα (π.χ. δ).

Έγκλιση αορίστου → απαρέμφατο αορίστου (π.χ. ε).

Έγκλιση παρακειμένου ή υπερσυντελικού → απαρέμφατο παρακειμένου (π.χ. στ).

Κατά τη μετατροπή του ευθέος λόγου σε απαρέμφατο ελέγχουμε αν έχουμε **ταυτοπροσωπία** ή **ετεροπροσωπία**.

- Στην περίπτωση της **ταυτοπροσωπίας** το ρήμα εξάρτησης και το απαρέμφατο έχουν **το ίδιο υποκείμενο, σε πτώση ονομαστική** (π.χ. δ, στ).
- Στην περίπτωση της **ετεροπροσωπίας** το απαρέμφατο έχει **διαφορετικό υποκείμενο** από το ρήμα εξάρτησης, **σε πτώση αιτιατική** (π.χ. α, β, γ, ε).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΕΥΘΕΟΣ ΛΟΓΟΥ ΣΕ ΕΙΔΙΚΟ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ.

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ (ΠΡΟΤΑΣΗ ΚΡΙΣΕΩΣ)	ΡΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ	ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ (ΕΙΔΙΚΟ ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ)
Σωκράτης οὐ νομίζει θεούς. (οριστική)	λέγουσιν / εἶπον → (Οὔτοι)	α. Οὔτοι λέγουσιν / εἶπον Σωκράτη οὐ νομίζειν θεούς.
Σωκράτης οὐκ ἂν ἐνόμιζε θεούς. (δυνητική οριστική)	λέγουσιν / εἶπον → (Οὔτοι)	β. Οὔτοι λέγουσιν / εἶπον Σωκράτη οὐκ ἂν νομίζειν θεούς.
Σωκράτης οὐκ ἂν νομίζοι θεούς. (δυνητική ευκτική)	λέγουσιν / εἶπον → (Οὔτοι)	γ. Οὔτοι λέγουσιν / εἶπον Σωκράτη οὐκ ἂν νομίζειν θεούς.
Οἱ στρατιῶται ταῦτα ποιήσουσι. (οριστική)	φασὶ / ἔφασαν → (Οἱ στρατιῶται)	δ. Οἱ στρατιῶται φασὶ / ἔφασαν ταῦτα ποιήσειν.
Οἱ στρατιῶται ταῦτα ἂν ἐποίησαν. (δυνητική οριστική)	φησὶ / ἔφη → (Οὔτος)	ε. Οὔτοι φησὶ / ἔφη τοὺς στρατιώτας ταῦτα ἂν ποιῆσαι.
Οἱ στρατιῶται ταῦτα ἂν πεποικότες εἶεν. (δυνητική ευκτική)	φασὶ / ἔφασαν → (Οἱ στρατιῶται)	στ. Οἱ στρατιῶται φασὶ / ἔφασαν ταῦτα ἂν πεποικέναι.

3. Κατηγορηματική μετοχή,

όταν εξαρτάται από γνωστικά, αισθητικά, δείξης, αγγελίας, ελέγχου, μνήμης, μάθησης ρήματα.

Το ρήμα του ευθέος λόγου μετατρέπεται στον πλάγιο λόγο σε κατηγορηματική μετοχή ως εξής:

Κάθε έγκλιση μετατρέπεται σε μετοχή.

Η δυνητική έγκλιση μετατρέπεται σε δυνητική μετοχή.

Ο χρόνος του ρήματος εξάρτησης δεν επηρεάζει τη μετοχή.

Ο χρόνος του ρήματος του ευθέος λόγου καθορίζει τον χρόνο της μετοχής.

Δηλαδή:

Έγκλιση ενεστώτα ή παρατατικού → μετοχή ενεστώτα (π.χ. α, ε).

Έγκλιση μέλλοντα → μετοχή μέλλοντα (π.χ. β).

Έγκλιση αορίστου → μετοχή αορίστου (π.χ. γ, στ).

Έγκλιση παρακειμένου ή υπερσυντελικού → μετοχή παρακειμένου (π.χ. δ, ζ).

Η κατηγορηματική μετοχή του πλαγίου λόγου, όταν είναι συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος εξάρτησης, τίθεται σε πτώση ονομαστική και συμφωνεί με το υποκείμενο σε γένος, αριθμό και πτώση:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΕΥΘΕΟΣ ΛΟΓΟΥ ΣΕ (ΣΥΝΗΜΜΕΝΗ) ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ	ΡΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ	ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ
Τιμῶμαι ὑπὸ πάντων. (οριστική ενεστώτα) Ἐτιμῶμην ὑπὸ πάντων. (παρατατικός)	Οἶδα / Ἔγνων →	α. (Εγώ) οἶδα / ἔγνων τιμώμενος ὑπὸ πάντων.
Τιμηθήσομαι ὑπὸ πάντων. (οριστική μέλλοντα)	Οἶδα / Ἔγνων →	β. (Εγώ) οἶδα / ἔγνων τιμηθῶμενος ὑπὸ πάντων.
Ἐτιμησάμην ἂν ὑπὸ πάντων. (δυνητική οριστική αορίστου)	Οἶδα / Ἔγνων →	γ. (Εγώ) οἶδα / ἔγνων τιμησάμενος ἂν ὑπὸ πάντων.
Τετιμημένος εἶην ἂν ὑπὸ πάντων. (δυνητική ευκτική παρακειμένου)	Οἶδα / Ἔγνων →	δ. (Εγώ) οἶδα / ἔγνων τετιμημένος ἂν ὑπὸ πάντων.

Η κατηγορηματική μετοχή του πλαγίου λόγου, όταν είναι συνημμένη στο αντικείμενο του ρήματος εξάρτησης, τίθεται σε πλάγια πτώση και συμφωνεί με το υποκείμενό της σε γένος, αριθμό και πτώση:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΕΥΘΕΟΣ ΛΟΓΟΥ ΣΕ (ΑΠΟΛΥΤΗ) ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΟΧΗ.

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ	ΡΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ	ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ
Κῦρος ἐν Κιλικίᾳ ἐστὶ. (οριστική ενεστώτα) Κῦρος ἐν Κιλικίᾳ ἦν. (παρατατικός)	Γινώσκωμεν / Ἔγνωμεν →	ε. Γινώσκωμεν / Ἔγνωμεν Κῦρον ἐν Κιλικίᾳ ὄντα.
Κῦρος ἐν Κιλικίᾳ ἂν ἐγένετο. (δυνητική οριστική αορίστου)	Γινώσκωμεν / Ἔγνωμεν →	στ. Γινώσκωμεν / Ἔγνωμεν Κῦρον ἐν Κιλικίᾳ ἂν γενόμενον.
Κῦρος ἐν Κιλικίᾳ ἂν γεγονώς εἶη. (δυνητική ευκτική παρακειμένου)	Γινώσκωμεν / Ἔγνωμεν →	ζ. Γινώσκωμεν / Ἔγνωμεν Κῦρον ἐν Κιλικίᾳ ἂν γεγονότα.

ii. Η κύρια πρόταση επιθυμίας στον πλάγιο λόγο.

Η κύρια πρόταση επιθυμίας στον πλάγιο λόγο μετατρέπεται σε κάθε περίπτωση σε **τελικό απαρέμφατο**.

Εξαρτάται από ρήματα βουλευτικά, προτρεπτικά, αποτρεπτικά, παραχωρητικά, απαγορευτικά, αποπειρατικά, δυνητικά, διστακτικά κ.λπ.

- Η υποτακτική, η προστακτική, η ευχετική ευκτική των προτάσεων επιθυμίας (και σπανιότερα η ευχετική οριστική) τρέπονται σε **τελικό απαρέμφατο**.
 - Ο χρόνος του ρήματος εξάρτησης δεν επηρεάζει το απαρέμφατο.
 - Ο χρόνος του ρήματος του ευθέος λόγου επηρεάζει τον χρόνο του απαρεμφάτου ως εξής:
Έγκλιση ενεστώτα	→	απαρέμφατο	ενεστώτα (π.χ.	α).
Έγκλιση μέλλοντα	→	απαρέμφατο	μέλλοντα (π.χ.	γ).
Έγκλιση αορίστου	→	απαρέμφατο αορίστου (π.χ. β, δ).		

Παρατήρηση:

Κατά τη μετατροπή του ευθέως λόγου σε **απαρέμφατο** ελέγχουμε αν έχουμε **ταυτοπροσωπία** (π.χ. γ) ή **ετεροπροσωπία** (π.χ. α, β, δ).

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ	ΡΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ	ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ
α. Λέγετε ταῦτα τοῖς στρατιώταις. β. Ἀκούσωμεν τοῦ ἀνδρός.	ἐκέλευε → παραινεί →	α. Οὗτος ἐκέλευε αὐτοὺς λέγειν ταῦτα τοῖς στρατιώταις. β. Οὗτος παραινεί τούτους ἀκοῦσαι τοῦ ἀνδρός.
γ. Ἐσοίμην εὐτυχής. δ. Γένοισθε εὐτυχεῖς.	Εὐχομαι → Ἠύχόμην →	γ. Εὐχομαι εὐτυχής ἔσεσθαι. δ. Ἠύχόμην ὑμᾶς γενέσθαι εὐτυχεῖς.

iii. Οι ευθείες ερωτηματικές προτάσεις στον πλάγιο λόγο.

Οι ευθείες ερωτηματικές προτάσεις μετατρέπονται στον πλάγιο λόγο σε πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις.

Εξαρτώνται από ρήματα ερωτηματικά, γνωστικά, λεκτικά, δεικτικά, σκέψης, φροντίδας, απόπειρας, προσοχής.

- Διατηρούν την αρχική έγκλιση, όταν εξαρτώνται από ρήμα αρκτικού χρόνου (π.χ. α, γ).
- Μετατρέπουν σε ευκτική του πλάγιου λόγου την οριστική και απορηματική υποτακτική, όταν εξαρτώνται από ρήμα ιστορικού χρόνου (π.χ. β, δ).
- Παραμένουν στον πλάγιο λόγο ερωτήσεις ολικής άγνοιας (π.χ. γ,δ) ή μερικής άγνοιας (π.χ. α,β), μονομελείς (π.χ. α-δ) ή διμελείς (π.χ. ε), όπως ακριβώς ήταν στον ευθύ λόγο.

Δηλαδή:

ΕΥΘΕΙΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΡΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ	ΠΛΑΓΙΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
Τίς ποιεί ταῦτα;	ἐρωτᾷ → ἠρώτα →	α. Οὗτος ἐρωτᾷ ὅστις ποιεί ταῦτα. β. Οὗτος ἠρώτα ὅστις ποιοῖ/ποιοίηταῦτα.
Παραδῶμεν Κορινθίους τὴν πόλιν;	ἐρωτῶσι → ἠρώτων →	γ. Τὸν θεὸν ἐρωτῶσι εἰ παραδῶσιν Κορινθίους τὴν πόλιν. δ. Τὸν θεὸν ἠρώτων εἰ παραδοῖεν Κορινθίους τὴν πόλιν.

Παρατήρηση:

Μερικές φορές διατηρούν την απορηματική υποτακτική και μετά από ρήμα εξάρτησης ιστορικού χρόνου, όταν προβάλλεται κάτι ασαφές ή αβέβαιο και εκφράζεται η γνώμη του υποκειμένου της δευτερεύουσας πρότασης.
π.χ.

ΕΥΘΕΙΑ ΕΡΩΤΗΣΗ	ΡΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ	ΠΛΑΓΙΑ ΕΡΩΤΗΣΗ
Κατακαύσωμεν αὐτοὺς ἢ τί ἄλλο χρησώμεθα;	ἐβουλεύοντο →	ε. Οὔτοι ἐβουλεύοντο εἴτε κατακαύσωσιν αὐτοὺς ἢ τί ἄλλο χρήσωνται.

Οι ευθείες ερωτηματικές προτάσεις μετατρέπουν στον πλάγιο λόγο τα ερωτηματικά, τα αναφορικά επιρρήματα και τις αναφορικές ερωτηματικές αντωνυμίες εισαγωγής ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΛΑΓΙΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΥΘΕΟΣ ΛΟΓΟΥ → ΠΛΑΠΟΥ ΛΟΓΟΥ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	Παραδείγματα:	
		Ευθύς λόγος	→ Πλάγιος λόγος
Τα ερωτηματικά μόρια τρέπονται: οὔκουν οὐκοῦν ἄρα ἄρ' ἄραγε χωρίς ερωτηματικό μόριο	} εἰ	Θεός ἐστιν; ἄρά γε τοῦτ' ἄρ' ἐγώ ποτ' ὄψομαι;	Σαφῶς δ' οὐκ οἶδ' εἰ θεός ἐστιν. Ἥπορει εἰ τοῦτ' ὄψοιτο ποτε.
πότερονἢ ἢ		} πότερον (πότερα)....ἢ εἰ.....ἢ εἴτε.....εἴτε ἐάν.....ἢ	Πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιέναι.
Οἱ ερωτηματικές αντωνυμίες ἢ διατηρῶνται, ἢ τρέπονται στις αντίστοιχες αναφορικές:	} ὅστις ὅσος / ὀπόσος οἷος / ὀποῖος ὀπότερος ἡλικίος / ὀπηλικός, κτλ.	Τίς εἶ; Τίνες ἂν τολμήσειαν εἰπεῖν ψευδῆ; Πόσῃν ὁδὸν διηλάσατε;	Ἡρώτων αὐτὸν τίς εἶη. Ἐγὼγε ἀπορώ οἵτινες ἂν τολμήσειαν εἰπεῖν ψευδῆ. Ἐκ δὲ τούτου ἐπυθάνετο ἤδη αὐτῶν καὶ ὀπόσῃν ὁδὸν διήλασαν.
Τα ερωτηματικά επιρρήματα ἢ διατηρῶνται, ἢ τρέπονται στα αντίστοιχα αναφορικά:		} ὅπου ὅποι ὀπη ὡς / ὀπως ὀθεν/ὀπόθεν ὀτε/ὀπότε, κτλ.	Πῶς ἂν τὴν μάχην ποιησαίμεθα; Ποῖ ἄγοιμεν; Πῶς οἱ νέοι ἄριστοι ἔσονται ;

B. Οἱ δευτερεύουσες προτάσεις στον πλάγιο λόγο

Οἱ λοιπές δευτερεύουσες προτάσεις του ευθέως λόγου παραμένουν δευτερεύουσες προτάσεις καὶ στον πλάγιο λόγο.

Παρατηρήσεις:

1. Διατηρῶν το εἶδος τους.
2. Διατηρῶν τὴν ἐγκλίση του ευθέως λόγου ὅταν το ρήμα ἐξάρτησης εἶναι ἀρκτικού χρόνου (π.χ. α).
3. Διατηρῶν τὴ δυνητική ἐγκλίση (δυνητική οριστική, δυνητική ευκτική) στον πλάγιο λόγο ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸν χρόνο ἐξάρτησης (π.χ. β, γ).
4. Μετατρέπουν σε ευκτική του πλάγιου λόγου τὴν οριστική ἢ τὴν υποτακτική (με ἢ χωρὶς «ἂν» ἀοριστολογικό) ὅταν το ρήμα ἐξάρτησης εἶναι ιστορικού χρόνου. Στὴν τελευταία περίπτωση χάνεται τὸ ἀοριστολογικό «ἂν» (π.χ. στ, ζ).
5. Μετατρέπεται τὸ πρόσωπο του ρήματος ἀν χρειάζεται (π.χ. β, στ).
6. Διατηρῶν τὴν ευκτική του πλάγιου λόγου, ἀν το ρήμα ἐξάρτησης στον πλάγιο λόγο εἶναι ιστορικού χρόνου (π.χ. δ).
7. Μετατρέπουν τὴν ευκτική του πλάγιου λόγου σε οριστική, ἀν το ρήμα ἐξάρτησης στον πλάγιο λόγο εἶναι ἀρκτικού χρόνου (π.χ. ε).

Διατηρεῖται καὶ στον πλάγιο λόγο:	Παραδείγματα:
Ἡ οριστική μετὰ ἀπὸ ρήμα ἀρκτικού χρόνου.	α. Ἄγε τὸ στράτευμα ἐπὶ κατὰ μέσον τῶ τῶν πολεμίων, ὅτι ἐκεῖ βασιλεύς ἐστι. (δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση) → Κῦρος κελεύει τῶ Κλεάρχῳ ἄγειν τὸ στράτευμα ἐπὶ κατὰ μέσον τῶ τῶν πολεμίων, ὅτι ἐκεῖ βασιλεύς ἐστι.

Η δυναμική οριστική	β. Πάντες ὅπλα κατεσκεύαζον, ὥστε τήν πόλιν ὄντως <u>ἄν ἡγήσω</u> πολέμου ἐργαστήριον. (δευτερεύουσα συμπερασματική πρόταση) → Φησὶ πάντας ὅπλα κατασκευάζειν, ὥστε τήν πόλιν ὄντως <u>ἄν ἡγήσατο</u> πολέμου ἐργαστήριον.
Η δυναμική ευκτική	γ. Τοὺς δ' ἀπαιδεύτους ἀρετῆς θαυμάζοιμι ἄν, εἴ τι πλέον <u>ἄν ὠφελήσειε</u> λόγος. (δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση) → Ἐλεξεν ὅτι τοὺς δ' ἀπαιδεύτους ἀρετῆς θαυμάζοι ἄν, εἴ τι πλέον <u>ἄν ὠφελήσειε</u> λόγος.
Η ευκτική του πλαγίου λόγου μετά από ρήμα ιστορικού χρόνου.	δ. Ἀκήρυκτος ὁ πόλεμος ἦν, ἔστ' ἐν τῇ πολεμίᾳ εἶμεν. (χρονική πρόταση) → Ἐδόκει τοῖς Ἑλλησιν ἀκήρυκτον τὸν πόλεμον εἶναι, ἔστ' ἐν τῇ πολεμίᾳ εἶεν.

Μετατρέπεται στον πλάγιο λόγο:		Παραδείγματα:
Η ευκτική του πλαγίου λόγου	σε οριστική μετά από ρήμα αρκτικού χρόνου.	ε. Ἀκήρυκτος ὁ πόλεμος ἦν, ἔστ' ἐν τῇ πολεμίᾳ εἶμεν. (χρονική πρόταση) Δοκεῖ τοῖς Ἑλλησιν ἀκήρυκτον τὸν πόλεμον εἶναι, ἔστ' ἐν τῇ πολεμίᾳ εἰσίν.
Η οριστική → ή η υποτακτική →	σε Ευκτική του πλαγίου λόγου μετά από ρήμα ιστορικού χρόνου.	στ. Πάντες γὰρ ὑπολαμβάνομεν, <u>δὲπιστάμεθα</u> . (δευτερεύουσα αναφορική πρόταση) → Ἀπεκρίθησαν ὅτι πάντες ὑπολαμβάνοιντο, <u>δὲπίσταιντο</u> . ζ. Ἀμαρτάνουσι οἱ πολῖται, ἐὰν <u>ταῦταπράττωσι</u> . (δευτερεύουσα υποθετική πρόταση) → Ἦγεῖτο ἀμαρτάνειν τοὺς πολίτας, εἰ <u>ταῦταπράττοιεν</u> .

Παρατήρηση:

Μερικές φορές οι δευτερεύουσες προτάσεις διατηρούν και στον πλάγιο λόγο την απλή οριστική ή την υποτακτική και μετά από ιστορικό χρόνο, όταν ο συγγραφέας τηρεί αντικειμενική στάση σ' αυτά που διηγείται ή όταν κάτι παρουσιάζεται ως βέβαιο ή ως διαχρονική αλήθεια.

π.χ.

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ	ΡΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ	ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ
Ἀπίωμεν, μὴ γένηται ἐπίθεσις.	Ἐκέλευσε	Ἐκέλευσε τούτους ἀπιέναι μὴ γένηται ἐπίθεσις.